

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т

1981 оыл алтынны
16 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 148 (5815)

1982 оыл, Ахсынны 9 күз
ЧЭППИЗ

Сыаната
2 харчы

СУРУН БОЛБОМТОНУ— ЭБИИ АҢЫЛЫККА, ҮҮККЭ

ССКП райкомун бирота уонна райсовет исполкома общественнай сүөһү быһылты кыстыгын икки ыйын түмүктөрүн дьүүллэстилэр.

Кыстыгын сөптөөх тэрээһинэ суох сарлаабыттан, быһылты эбии аһатынны мөлтөөхтүк тэрийбэттэн, ынах маассабыдык үлүүтүн таһаарыттан ааспыт икки ый былааннара үүтү валовой ылымга 90,9 бырыһыан, государствора туттарыыга 81,5 бырыһыан өрө толорулуннулар. Биир фуражый ынахтан 134 кг өшүгүтүр бэрэ-суора 117 кг үүт ылан. Былырынныгы кыстык туһааннаах көмүскөтөөр үүтү валовой ылым 35 тоннаан, биир фуражый ынахтан ылан 2 килограмман, бэрэскүгү төлөһүтү 1,5 килограмман таһыры түбэриллэннэр.

Бэрэ уонна исполком ити итэҕэстэр таһаарылыбы сүрүн биричиинэлэрин сүөһүгү көрүү-харайыны мөлтөтүлүбүтэ, эбии аһатын тэриллэбэтэ буолбуттары бэлэһэттилэр.

Оройуонга сэттинин 18 күнүттөн биллэриллибит ударнай ыйга сүөһүгэ эбии аһылыгы советуюнкалааһын уонна бэлэмнээн ситиһи баччааһына дьэри элүү мөлтөөхтүк тэриллинэ. Совхозтар үгүс отделениеларыгар аналлаах эвенолар тэриллэ иликтэр, дулҕаны бытарытар агрегаттар үлэлээбэттэр. Тыз сирин общественна бу үлэҕэ кыттыбакка олорор.

Бу улахан итэҕэс бэрт түргэнник туоратыллыах тустаах. Ахсынны 17 күнүгэр дьэри бары отделениеларга эбии аһылыгы бэлэмнээр эвенолар үлэҕэ турурулуохтаахтар, аналлаах агрегаттар толору туһаныллыахтаахтар, маассабыд суботунуукулар тэриллэн бэриллибит соруудахтар хас биирдик совхозуона, отделениеларынан, үлэ коллективтарынан булгуччу толорулуохтаахтар.

Улахан болгомото үүт ыаһын үрдэтигэ турулуохтаах. Оройуон быһыл былаанын толороругар ахсынныга 390 тонна үүт государствора тутарыллыахтаах, ол иһигэр совхозтарынан: Карл Маркс ааһынан—160 тонна, Субуруускай—60 тонна, Эрилик Эристини 110 тонна, «Чурапчы»—60 тонна. Ити кирбиини халбаһа суох ылар туһугар мааныгы көөнньөр-бонон, сиилэһинэн, өтөн да атыттарынан дэлэччи эбии аһатыллыахтаах, дуоһуга тулатын, үчүгүйдик көрүү-харайыны, күнүтэ булгуччу үстэ ыаһын тэриллээхтээх.

Сүөһү кыстыгын китиллээхтик тэрийиһи—бүтүүмүт дьымалата. Эбии аһылыгы советуюнкалааһына, фермаларга сүөһүгү көрүү-харайыны түсөһүмүгэ, киһиттэн бородууксуйаһы аһыныгы үрдэтигэ шөптөөх коллективтар, общественность бүтүүнү күнүгэ көмөлөһүөхтөөхтөр. Бу үлэни мистэҕэ партийнай уонна профсоюзнай тэрилтэлэр быһаччы хонтуруоллуохтаахтар.

Бука бары тахсыахпыт

«Сельхозхимия» холбоһук коллектива ахсынны 18 күнүгэр Бүтүн Союзтаагы коммунистический суботунуукука активнайдык кыттарга бэлэмнэнэр.

Көмүтү үлэ бырааһынаньыгар механизатордар

шефтар Эрилик Эристини аатынан совхозтарын Чапырдаагы отделениелар Мындааайыттан 8 автомашинанан комбикорму таһыахтара, 2 бульдозеринан дулҕаны астарыахтара. Атыттар отук маһы советуюнкалааһына, тутууга үлэлээхтэрэ.

В. КОРКИН.

ЮБИЛЕЙ ЧИЗНИГЭР—КОММУНИСТИЧЕСКАЯ СУБОТУННЬУККА!

Көхтөөхтүк үлэлээтилэр

Москвичтар баччааһына, райпо коллектива ССРС тэриллэбитэ 60 сыла туолуутун чизнигэр ахсынны 4 күнүгэр суботунуукука көхтөөхтүк таһыста.

Ити күн кооператордар тыаһа сана советуюнка-

СЫЛАН изиллэһин олохтоохторо коммунистический суботунуукуга ударнай үлэни бэлэтиэхтэрэ.

Дулҕаны таһыаһа, кырбатыһа бэлэмнэнэбит. Онуоха шөптөөх «Сельхозтехника» холбоһук Түөһүгэ, Бөрөҕө түөрт сиргэ дулҕаны астарда, бу күнүгэр салгыт үлэлээр. Ону таһынан делопой маһы советуюнкалаахпыт, Мын-

лаан 100 кубометр отук маһы тизийи киллэрдилэр, 21 киһи 50 кубометр маһы тизийгэ бэлэмнээтилэр.

Оройуон киһигэр сорохтор гараһы уонна сэнэрниги иттигэ үлэлээтилэр.

Н. АНЕМПОДИСТОВА.

170 киһи кыттыаҕа

дааайыттан комбикорм тизиллэҕэ. Оттон дьэ хаһаайналар 20 тыһ. устуука минеральной брикетти өкүрүөхтара уонна 400 устуука быаны хатыахтара.

Суботунуукука барыта 170 киһи таһыаһа, 10 трактор уонна 2—3 автомашина үлэлээҕэ.

В. БАИШЕВ.

3,1 тыһ. солк. үлэ толорулууба

Коммунистический суботунуукука «Якутколхозстрой» ТМУ-тын үлэһиттэрэ хаһаангытааһар ла активнайдык кыттыахтара.

Суботунуукука 80 киһи таһыаһа, 8 автомашина уонна 5 трактор туһаныллыаҕа. Киһилэр

барыта 8 объекка үлэлиэхтэрэ. Мындааайыттан 15 кубометр гравий тизийиллэҕэ, 20 кубометр мас советуюнкалаһыаҕа, 8 кубометр эрби матырыйалла бэлэмнэнэҕэ.

Онон суботунуукука кыттылаахтара барыта 3,1 тыһ. солк. үлэни толоруохтара.

С. ПЛОТНИКОВ.

УДАРНАЙ ҮЛЭ РАПОРА

ССКП райкомугар,
райсовет исполкомугар

ССРС тэриллэбитэ 60 сыла туолар юбилейи көрсө тэриллэбит коммунистический суботунуукука киһигэр, «Союзпечать» оройуоннаагы отделениета уон биирис пятитетка икки бастагы сылын, ол иһигэр быһылты, былааннарын болдьоһун иһинэ толорбутун туһунан рапордуыр.

Ахсынны 1 күнүгэр 1982 сыллаагы таһаар эргизин былаана 101,1, бэчээкэ сурутуу 103,8, рэсничнай эргизин сорууда 118,4 бырыһыан толорулуннулар. Ити көмгө пятитетка икки сыллаагы кирбиилэрэ туһааннааһынан 2,1, 0,5, 10,4 бырыһыан нуоһарыллаллара ситиһилиннэ.

«Союзпечать» үлэһиттэрэ, хаалыһааһа суох үлэлээр иһин хамсааһына кыттан, коммунистический суботунуукука тэрилтэлэр, нэһиликкэлэр өкүгү оторууу салгыт тупсараллар.

М. АМАНАТОВА,

«Союзпечать» отделениета начальнига.

С. ДЯЧКОВСКАЯ,

партийнай тэрилтэ секретары солбуулааччы.

Е. НОГОВИЦЫНА,

профком председателэ.

Эрдэттэн саҕалаан, тахсылаахтык

КАТЫЛЫ. Манна юбилейнай суботунуукука суотугар үлэ эрдэттэн саҕаламмыта. Сугулаан, Лахалды фермаларыгар дулҕа тизиллэбитэ.

Аһыах хонуктааһыта совхоз киһи аппаратын үлэһиттэрэ 30 тонна дулҕаны ырыбаттылар. Оттон

ахсынны 18 күнүгэр ити үлэҕэ 60 киһи кыттыаҕа. Ону таһынан 7 тракторона отук маһы бэлэмнээһингэ уонна сиилэһи, оту тизийгэ үлэ барыаҕа.

Суботунуукука таһаарыһаһа үлэ бырааһынаһыгар сорууттары чухалкайдаһылар уонна таһаарылаахтык кыттарга дьулуһаллар.

Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

МУГУДАЙ. Бүтүн Со- юзтаагы суботунуукука

элбэх үлэ толоруллара былаанналар. Сүрүннээн сүөһү аһылыгы бэлэмнэһин кыттылааҕа. Ол курдук, барыта 100-чэ киһи уонна 10-тан тахса трактор, автомашина дулҕаны, кур оту таһына уонна кырбатыһа үлэ-

Эбии аһылыгы бэлэмнээхтэрэ

лиэхтэрэ. Вилиһи икки сиргэ дулҕаны астаран бэлэмнээбэттэ.

Общественнай сүөһү аһылыгы бэлэмнээһингэ суботунуукука улахан оруоллаһаҕа.

М. КРОНИКОВА.

РАЙСОВЕТ СЕССИЯТЫН ЫҢЫРЫЫ

Народнай депутаттар оройуоннаагы Советтарын исполкома XVIII ыҥырыллаах оройуоннаагы Совет учурааттаах III сессияты 1982 сыл ахсынны ый 24 күнүгэр сарсыарда 10 чааска ыҥыраҕа быһаарда.

Исполком сессия көрүүтүгэ маанык бонтуруостары киллэрэр.

1. 1983 сылга оройуон экономический уонна социальный сайдыһыт былаанна иһинэ 1982 сыллаагы экономический уонна социальный сайдыһы былаанна толоруу хаамыһын туһунан.

2. 1983 сылга оройуон бюджетин бырайыагын уонна 1981 сыллаагы бюджеты толоруу туһунан.

3. Плановый-бюджетнай бастааһынай комиссия ити бонтуруостарга хос дакылааҕа.

4. Оройуоннаагы Совет бастааһынай комиссияларын 1982—1984 сылларга изиллээх былааннарын бигэрэтии туһунан.

5. Тэрээһин бонтуруостар.

Сессияҕа райсовет депутаттарынан ураты, ытырылаллар: сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ, совхозтар директордара, оройуон предприятиеларын, тэрилтэлэрин уонна учреждениеларын салааһааччылар.

РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМА.

Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтаагы отделениетаҕа «Юность» комсомольскай-ыччат ферма совхозка, ону аһаан оройуонна биир үчүгэй үлэлээһин биллэр. Манна ыччат наставнига, сүөһү иттигин 1 кылаастаах ыластара Е. Н. Кронникова көрүлээһининэн уолаһар мааныһыт идэтин баһылааһына үтүө үгэскэ кубулуйда.

Быһыл коллективка Хатылы орто оскулатын бүтөрбит Моисей Саван, Егор Егасов, Валентин Семенов уонна Алис Попов үлэни кэллэлэр.

Фермаҕа сыл уон биир тиз достойнайдык көр-

бийын түмүгүнэн хас сөр. Снимокка: Моисей Саван 1892-лхи ит үтү бы-
наа, былаан 25 быры-
һыан аһарыһына. Онон
дойду юбилейин коллек-

П. Оксменников фотота.

Союзтар	Эт өлгөнүүтү (центнер) атымалаах мыйзамынан				Эти государства атымалаахын (центнер)				Үтүү ылазовой мыйзамы (центнер)				Үтүү государства атымалаахын (центнер)				Башыр фуражгай мыйзамы (кг)		
	Сыя- лаагы былаан	Туола	№	1981 с. ±	Сыя- лаагы былаан	Туола	№	1981 с. ±	11 мб. лаагы былаан	Туола	№	1981 с. ±	11 мб. лаагы былаан	Туола	№	1981 с. ±	11 мб. лаагы былаан	Туола	1981 с. ±
Кавк. Марке	8260	9160	110,9	+1268	8240	9161	111,2	+1277	34040	36622	107,6	+346	30700	29129	94,9	-955	1416	1472	-32
Субуруускай	4350	4473	102,8	+411	4340	4397	101,3	+464	13870	15451	111,4	+1223	12500	13150	105,2	+1256	1164	1187	+108
Эр. Эриетини	7130	6895	96,7	+1175	7120	6895	96,8	+1172	27160	26141	96,2	-3347	24500	22481	91,8	-1335	1541	1403	-157
«Чурашча»	4010	4186	104,4	+821	4000	4161	104,1	+199	14930	15206	101,8	+547	13450	13105	97,4	+428	1164	1054	-18
Ор. үрдүнөн	23750	24714	104,1	+3675	23700	24617	103,9	+3112	90000	93420	103,8	-1231	81150	77865	95,9	-606	1370	1317	-37

Сүөһү кыстыга—ударнай үлэ фрона

УОСКУЙУУ ОХСУУТА

Болугур отделениета үтүү ылыны уонна государственство туттаагы сыллаагы былааннарын быһыы 10-й түмүтүнэн толорбута. Ол үрдүнэн үтүү сорогтоомуктаттар, оһулууннар уонна бахсылар хаалыыны таһаараннар, Карл Маркс аатынан совхоз сыллаагы былаанна толорууга күчүмөйдүр көрсөн эрэр. Онон совхоз ыланьыксытара уонна зоотехническалар бэйэлэрин соторутаарыта буолбут сүбө мунньахтарыгар Болугур сүөсүлүтүгүн сөтүннүгэ 480 дьоннор үтүү ылыга чопчу соруугу туруорбуттара. Хомойуох иһин, ити мунньахтат: болугурдар аспыт ыйга сыгчых 243 дьоннор үтүү государственство туттардылар.

Итинэн сибэстээн соторутаарыта ССКП обкомун уонна райкомун представительлэрэ, бу отделение фермаларыгар ыһаан үлэни-хамнаһы сибилэн биһээн баран, сүөһү кыстыгы тэрийбэтэ, үтүү ылыга тахсыбыт бөдөн итэстэри туоратыыга мистэргэ сүбө мунньагы ыһаабылар.

Онон общественнай сүөһү кыстыга кыһарынан тэрийилибэтэ, совхоз

отделениетын салаалтата (управляющей Ефимов А. П., партийнай тэриэстэ секретара Дюдорев М. М.) ССРС 60 сыллаах юбилейин дэстиһайдык көрсөр иһин үлэни мөлтөпкүтэ снэрдээхтик сэмэлэһинэ.

Ахсынньыга тэруохтаах ыһаах адыс адыһарын үрдүнэн кэники иһки ыйга отделениега 220 ыһаах, ол иһигэр сэттин-ыһаа 140 уолларылыһа. Бир үкүөн итинтэн үтүү ыланьыксыттар үтүү маньагар соруудахтарын ырааһынан толорбонко иһэллэр.

Манна сүөһүнү эмис-тик-тоттук тутар бара кыһахтар баалларын үрдүнэн, дүдэтти, кэникү-рэн өлөрүү хайылы-үйө тахсан эрэр. Саамай бөдөн «Юбилейнай» фермада субан сүөһүлэр ааньыа мөрүлүбэттэр-хара-йылаһабылар, уулаабакка да, аһаабакка да хаалар күмүрдээхтэр. Ыланьык даһаны итинтэн ордуса суох болаһыаньылаах. Ону биригэдьиэр В. Н. Соконов: «Ыһаагы маньык туруктаах сүөһүлэргэ үөрөнөн хаалан соччо улаханга уурбаппыт» дээн быһаарар.

Дьонинэн, кыһанар, дьону түмэр буоллар быстах итэстэри байа күһүнүн да туоратыахха сөп эгэ. Холбоһор, Кыстык Кутта хотоннорун сыбаа-ча чараас, ааннар, үөлэстэр үчүгэйдик сабыллы-баттар.

От, көөннөрбө, хаппыста төһө эмэ баарын үрдүнэн сүөһүнү кичэйэн аһатыы олохтоомотох. «Ардыгар уу суох буолан, ардыгар котел-бут алдынан көөннөрбө санаа хоту күн ахсын оһоһуллубат, быстан хаалар түбөлтөлөрө эмиз баар» дөһөллөр сүөсүлүтүгэр. Оттон ону туора-чыахтаах биригэдьиэр-дэр, тустаах үлэһиттэр таадалаах сыһаас чаастар, инструменнар, о. д. а. суохтарыгар снэгэллэр.

Сүбө мунньахха сүөһү-тэ эбии аһылыгы соро-туопкалаһыныга бач-каанна дьэри күтүөн-нээх үлэ тэрийилибэтэ ыйылыһа. Кырбатар аргатын оһорон үлэһиттэ-тэ иһин иһит аһаахыт эрээр, дьыала онуттан сыһарыа илик. Дул-даны, талаары, о. д. а. эбии аһылыгы соротуопкалаа-һыныга аналлаах эвено хаһан тэрийлэрэ билли-бэт. Бир да устуука

минеральной брикет оһо-һуллубатах. Мөһтөх хаа-чыстыбаалаах аһылыгы химиялааһын олохтоомотох.

Капсэти: бир санаага түмүлүннэ: сүөһү кыс-тыгын тэрийинтэ, үтүү ылыныга баар итинни бөдөн итэстэри түргэн-ник туоратан ССРС 60 сыллаах юбилейин дэс-тойнайдык көрсөргө. От-деление сүөсүлүтүгэр үлэни-хамнаһы үчүгэй-дик тэрийэн, бу ыйга 280 кэнтнер үтүү ылылары-гар соруудах тэрийилинэ.

Сыллаагы былааны то-лорбуппуч, онон холку-тук үлэһиттэргэ да-һаны туох буолуой дээн боуртулаах өйтөн-санаат-тан аһаастанан, Болу-гур отделениетын сала-йааччылары, специалис-тара хаалбыт көмгэ дьон-чакчы харылары-ныһаарынан үлэһиттэ-рө наада.

В. РУФОВ,
хайыат анал. көрр.

ҮҮТ ХААЧЫСТЫБАТА

(Бүтүтүтэ. Итинн хайыат 2-с стр. көр). барыта 37,6 тонна үтүү тэһирилуһа. Ол иһигэр аһааһас Карл Маркс аа-тынан совхоз ирээтигэр тахсыра 17,2 тонна. Ону и сорогтаах үтүүнэн аах-таахха, совхоз 8084 солк. дьочоокко тэһилинэ. От-тон, эмиз итинни барыл-лаан аарыһын, субурууе-тайдар 4042, - аригиттер 1343, «чурагчылар» 1593 солк. сүтэрдилэр. Ол тү-мүгэр санаа, барыс, кре-дит курдук экономиче-скэй төһүүлэр оруолара үтэриллэр, үлэ оһорон аһаарыла үтүүтүн төһүлэбэттэр.

Ирдэбил, туох ханьы-иннигэ, быһаагы быһааччы жорооччуларга туруо-уулуоһаах. Үтүү хаа-чыстыбатын тупсарыыга ыланьыксыттар итэ-риэстэрин үрдэтиэххэ. Ол итинтэн «Сүөсүлүт күнү» ыһыыга ыан-ныксыттар хайдах үлэ-

дэтиллэрин ырытыһан эрэ мунгурдаммакка, ки-иклэр санитарнай ми-нимуму тутуһалларын эмиз ирдээххэ, үүккэ сыһыаннаах аһыт үлэ-һиттери эмиз умнууох-ха. Быһаагыттан сара-лаан бары отделениелар-га үтүү анализыгар ла-бораториялар тэрийили-лэр. Оһорго үтүү учуот-тааччыларынан учуот-отчуотунас иһин эһиэти-нэһи өйдүүр, дьыала ту-һутар ыалдьар дьону сүүһэрдээххэ.

Түмүктээн этэххэ, үтүү сорогтоопкалаһын былааннарын толорууга үтүү хаачыстыбатын үр-дэти: уонна аһын сүтүк-тэри кытта охсууу би-литтэ бастагы учарат-таах сорук.

Е. ВОРИСОВА,
ыһаа хайыаһытыбатын
болоһуот-чакчы
сорогтоопкалаһыныга
уонна хаачыстыбатыгар
кыһааһынай госулар-
етвеннай инспектор.

ОННООБОР МУННЬАХХА
ИТИРИК КЭЛЭЛЛЭР

Лесопункт барыта 29 үлэһиттэргэ. Ол иһигэр 16 рабчай иһин бири-гээдэрэ хайдан тутуу уонна оттук маһын соро-туопкалаһыныга үлэ-һитиллэр. Оттон тэһи-тэ-таһыныга 3 автомаши-на, 4 трактор туһаныл-лар.

Билигин, улахан тым-ныһаар түһүннэр, тэри-төлөр даһаны, биригэ-дээн ыаллар даһаны от-тутуунаа хаачыһыла-рыгар күчүмөйдүр көрсөллөр. Ол туһунаа лесопункта соторутаарыта буолан аспыт уопсай производственной му-нньахха бир да тыл-этиллибэтэ киһини дьиктиргэтэр.

11 ыйлаагы үлэ түмүк-эри, иһинки сорууттар тустарынан информа-цияны мунньахха на-чалык Г. Н. Кыргыфев эрэр. Киһи ити көм-гэ былаан толоруллу-бутун, онон хаалбыт ый-га коллектив дьулуһан үлэһиттэһинэ, сыллаагы былаан туолар кыһаа-һын иһитиннэрдэ. Ол эрээри киһи техникатан снэгэтээх буолуу быраа-былаларын, үлэ дьисси-плиниэтин куруубайды-кыһы, арыгылааһын чак-чыларыгар аһаан-минээн тохтообото, онуоха бу-руйдаахтары сирэйдээн-харахтаан критикага таардыбата. Оттон үлэ би-

ригэдьиэр арыгылаа-һынан, итириктэһинтэн рабчайдар дэһиһинилэ-рө-оһоллоһуулар, ол-бу иһирээһинэр-атаһаһы-лар бу коллективка суох буолбатахтар. Оһору кистин, саба сатааһын эмиз баар суол. Бал бу түмүсүтэ сорохтор «ам-сайан» баран кэлбиттэр. Ол үрдүнэн начальни-ката аһыах итирик ки-һилээх мунньах буо-лун эрэр итээн аһааһы курдук тыласта.

Биригэдьиэр В. М. Яш-ковскай тэриктэргэ тэрэ-һинтэ баар бөдөн итэ-рестэр рабчайдар орто-лоругар бэрээдэги сата-уһарыт, ол үлэ-хам-наһа улахан охсуулаа-рын саамай сөһкө аһы-на. Киһи лесопункт са-лайыаччылары тыада үлэ-һиттэр биригээдэлэргэ сыл баһыгар-атаһар биригэ-эмиз көстөн аһаалларын, онно даһаны үлэһиттэри кытта ирө-хоро кэһсэ-пккэ төһөөллөрүн кри-тикалаата, ордуу маас-тар М. М. Эверстов ту-һааннаах эбэһиһини үчүгэйдик толорботун, ма-һы тутууга, үлэ иһэр-тин сабыыга ыарахтаа-һы сорууан үөскэтирин тоһоһолоон бэһиэстэ.

Лесопункт кырдыаһас үлэһитэ, коммунист Н. П. Кондрачев рабчайдар таһаарылаахтык үлэ-һиттэр, сыһыһаар усулу-бууларын тэрийинтэ биллэр-көстөр көтүтү-лэр баалларын, онуоха туһааннаах салайааччы-лар ааһыһытыла суох сыһыһаһаалларын ый-да. Маастар подотчету хайдах оһорорун, иһэр-ти төһө сөһкө сабаһын киһи да контуруоллааһат буолбут. Таб. М. М. Эвер-стов рабчайдар күн-нээһи кыһаалдарын иһигэр-тоһон иһтириһир-тэбэт, дьыһаа курдуу-байдык сыһыһаһаар түбөл-төлөрө эмиз баар эбит. Аһаатар онтон салгыы

тэриктэ итириктэһини утары охсуһууга, уопсай тыллаах уураахтарынан эрэ мунгурдаммакка, хамаатылаах дьаһалла-ры ылар наада буолбу-тун тоһоһолоон ыйда. Онуоха аналлаах таабыл оһорон, үлэ көмгэ-рэгылаабыт дьыһаа бө-рогууу сурууһа, хам-наһастарынан тутан иһэр-тэ, о. д. а. дьаһаллары ыларга снэрдээх этиһи киһилэрдэ.

Тракторист И. И. Ко-рыкин быстах даһаны саахалааһыт трактор-дар уонна автомашина-лар өрөмүсүннэрэ тар-дылларыттан произва-дство снэргэ суох атахта-нарын, сорох механиз-тордар онуоха болгомто-лорун уурбаттарын кри-тикалаата. Киһи маастар М. М. Эверстов уонна механик И. Г. Макаров үлэ дьисциплиниэтин бэйэлэринэн кэлэллэрин, дьону итиннэн дьарык-таһаһаһаары эмиз аһы-на.

Мунньахха итирик ту-руктаах кэлбит Р. Ян-скай В. Н. кэһсэтиһин улаханьык мэхэйдэстэ эрээр, сөптөөх харта-ны, сэмэни көрсүбөтө-дэни бэриһиһэххэ эрэ сөп. Манна даһатан этэххэ, бу да мунньах таһыма намайах, тэрээһинэ мө-төх буолла. Ол үрдүнэн түмүккэ киһи ис хо-һоһоһоһо кэһсэти буол-бутун, мунньах үрдүк та-һымнаахтык барыһын курдук бэһиэһинэ.

Итинни көстөн турар бөдөн итэстэри лесопункт салаалтата, чуо-лаан, начальни Г. Н. Ева-графов, кэлэр өттүгэр булгуччу туоратара, ра-бчайдар этиһилэриттэн сөптөөх түмүгү оһосто-нига, коллективка доруо-бай быһыһыны-майыһы олохтуура наада буолбут.

В. РУФОВ.

САНА СЫАХ ТУТУЛЛАР

Мурун Тымныһаа бу кыһынны түптэлэс тым-ныһы күннэргэ сү-гэ, эрбин тыаһа сар-сыарда эрдэттэн ки-һа харангарыар дьэри аһыраһаат. Суолунаа аа-һар дьон промкомбинат территориятыгар сана тутулла турар бу бөдөн объект истинтэ күн-түүн өрө үүһөн иһэрин үөрө көрөллөр. Бу—сана снэһиһиһи сыах дьыһа.

Билигин манна үлэһи: сылдьар рабчайдарга тэһиһиһи прораб Вячеслав Соловьев кытта кэһсэ-тэһиһи.

— Бу объекка быһыл болаһан ыһыттан комму-нист Г. Г. Монастырев салайар уон киһилээх биригээдэ үлэһит эрэр. Истиннэлэрин уурууку хайыы-үйө түһүтүн ал-лыраа баайыһыгар тэри-тиһэр. Сыах 54 метр ус-талаах 18 метр кэһи-тэһиһи, иһигэр матыры-йааллары оһорор, детал-лары хомуйар, кыраас-калькыр, ньуурдарын дэ-һиһиһи, бэлэм буолбут оһоһуоттары уурап тус-туспа хостордоох буолуо-

ра,—дир киһи. —Били-гинтэ үлэ тэһиһиһиһи барар.

Дьон эрэ тыһынан буолбакка, сылдьан көр-дөххэ, кэһсэтэххэ даһа-ны тутуааччылар дьыһ-чакчы иһыһыттар. Гри-горий Платонов, Нико-лай Луккин, Павел Заха-ров кыһыһыһа-хотугас туруу болуотунуһуоттар. Оттон наставниктара Ро-ман Петрович Кугдаров — саамай эрэнэр киһи-лэрдэ, үтүө сүбэһиттэргэ.

Биригээдэ аспыт ый-ларга 30-тыһ. солк. үлэни толордо. Бу күннэргэ өс-сө дьулуурдаахтык, түм-сүүлээхтик үлэһиттэр, ССРС 60 сыла туолуутун дэстиһайдык көрсөр со-руктаах.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

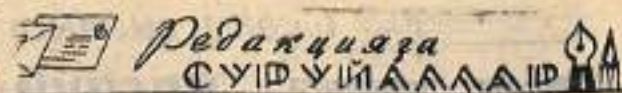
Снимокка болуо-туһуһуоттар П. Захаров (касаһа) уонна Г. Григо-риев үлэһиттэр кэһиһиһи.

Автор фотота.

1 КҮНҮНЭЭБИ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Ыһах төрөстө		Ыһах сүөһү өлүүтэ		Ол иһигэр ыһаһы		Биз төрөстө		Сылгы өлүүтэ		Ол иһигэр кулун		Ыһах буоһатым		Ол иһигэр иһс. снэгэти.	
1981 с	1982 с	1981 с	1982 с	1981 с	1982 с	1981 с	1982 с	1981 с	1982 с	1981 с	1982 с	график	туолла	график	туолла
2086	2315	177	356	103	204	1754	1808	62	76	1	4	3200	2826	1650	1466
1127	971	298	323	251	199	1096	1112	31	121	—	2	1692	1515	797	643
1787	1578	250	464	211	349	1455	1474	42	45	4	—	2500	2551	1300	1279
1089	1209	78	140	136	249	820	822	9	30	—	—	1800	1974	1100	726
6089	6073	888	1463	701	1001	5125	5216	144	272	5	6	9192	8866	4847	4114

«МХ» РАКЕТАЛАР—САГА ТҮНҮҮ СЭПТЭРЭ

Нөрсүөххэ диэри, оболор!

АХШ президең Р. Рейган соторутаагыта «компактнай базаланьы» ныматынан 100 санга американскай межконтинентальнай баллистическай ракеталары (МБР) тарватан туруоруу туһунан быһаарылыны ылымна. Пентагон быһаарылыны быһылытынан, 1986 снл бүтүүтүгэр американскай Вайоминг штатка «МХ» МБР шактаттан 100 санга ыһтар установакалар ороһулуохтаахтар.

«МХ» МБР тарватан туруоруу туһунан президент быһаарылыта Холобуктаах Штаттарга быраһыстааһынар буурдаларын үөскөтө. Дьыала саҥа ракеталары шакталардаагы стационарнай ыһтар установакалар тарватан туруоруу быһаарылытар сытар. Ой буоллаагына советскай американскай ОСВ-2 дуоҕабары кэһининэн буолар. Дуоҕабар 4-дүс ыстатыната чопчу этэр.

Өрүттөр хас биридинлэрэ МБР стационарнай установакаларын эһин турууну саалаабытка өбөө-

һиһастааллар. Советскай Союз Холобуктаах Штаттары кытта Стратегическай сэрин саһин хаарчахтааһын туһунан дуоҕабарлар баһаарылыларын тутуһар. АХШ правительствота, ОСВ-2 дуоҕабары ратификациялыртан аккаастамкыта эраэри, общест-

тин тутуулар Противоракетнай оборона систематын хаарчахтааһын туһунан дуоҕабарлар АХШ-тара аккааставар кыахтаахтарын туһунан улам чаастатып этэллэр. «МХ» ракеталары онгон таһаарылы уонна тарватан туруоруу, дьин этэ сенатор А. Кранстон,

ха кулун тутарга АХШ оборонатын министрствотын салайааччылары сенатор Маминтайрга сургутарыгар Пентагонга «МХ» кылаабынай функциятынан киһи бастакы адыһаһылаах охсууга «олус бөрө» сыаллары суох онгорор дьэбура буоларын билиэтэбиттэрэ.

Байыаннай өттүнэн ордук буолууну ситиһэ сатаан, АХШ администрацията кутталлаах эрэ буолбакка, букатын реалыһа суох курсу ыһтар.

Байыаннай салаага АХШ чорбойо сатааһыннарыгар, ол иһигэр американскай «МХ» МБР-ы тарватан туруорууга даһаны, Советскай Союз сөптөөх, көдүүстөөх харданы мэлдьитин буолуға. Социалистическай дойдулар өрүттөр стратегическай куустаргы баар буолбут төг баһаһыанналарынан Нинингтон уларытытын көпүлүөхтөрө суоға.

В. БОГАЧЕВ,
ССТА ырытааччыта.

Комментатор колонкалара

өһинэй ой-санаа ытааһыннан, дуоҕабар баһаарылыларын тутуһуохтааһын туһунан иһитинэрибэ. Президент Рейган «МХ» МБР-лары «компактнай базаланьы» ныматынан тарватан туруоруу туһунан быһаарылыта Вашингтон Холобуктаах Штаттарынан иһин баттаньылыбыт ОСВ-2 дуоҕабары кытта аны аахсыбат буоларга сананарын туоһулуур. Ону аһан Пентагон предствателлэрэ «МХ» МБР базаланар оройуоннарытар өссө элбэх антиракеталары тарватан туруорар иһиттэн бил-

сүүрбэччэ сыл устата салданан барбыт стратегическай сэрин саһин хаарчахтааһын туһунан сөбүлэһингэ, ону тэнэ Противоракетнай оборона систематын хаарчахтааһын туһунан дуоҕабарга тизрибит үлэни, өскөтүн букатын суох онгорбот буоллаагына, киһини улаханьык айгыратылаа. «МХ» ракета — төбө өттүгэр араасар байыла туһааһыны ылар 10 чаастаах сыалын олус бөрүөннүк таһар МБР Киһи өстөөх ракетнай установакаларытар бастакы «сууһарылаах» охсууну онгорорго аналлаах. Өссө 1976 сыллаах-

ПЕНСИЯҔА САҢА НАДБАВКА

Юридическая консультация

1983 снл тохсунньу 1 күнүттөн ССРС Верховнай Советын Президиумун 1980 снл тохсунньу 7 күнүгэри «Бирид предприятиега, учреждениега уонна тарилтэга тохтоло суох үлэ стаһын иһин кырдыраһынан пенсияга тахсыбыттарга надбавка кэзмэйэ улаатыннарары туһунан» Ыһаага олоххо киллэриллэр.

Бирид тарилтэга тохтоло суох 25 снл үлэлээбиттэргэ, өскөтүн үлэлэрин уопсай стаһа эр киһиэхэ 35, дьахтарга 30 снл буоллаагына, 1983 снл тохсунньу 1 күнүгэр үлэни сылдыааччыларга надбавка эһин аарыллар. Үлэни сылдыар пенсионердар пенсионнай учетнай карточкаларытар уопсай үлэлэрин стаһыгар надбавка аахтарбыттар надбавканы эһин аарылыта кэсплэриллэллэр. Үлэнир пенсионерга надбавка киһи дьинэ олорон эбэтэр кыһатылыбыт үлэ күнүгэр үлэлэриттэн тутулуга суох аарыллар. Быстах үлэни толорооччулар бу быраабынан туһамматтар.

Оролоох дьахталлартан (төрөппүттэн, иһиттэн тутулуга суох, өгө өлбүт да буоллаагына) 20 сыллаах стаж көрдө-

һөр. Онуоха киһи өгө төрөһүтүн туһунан си- бидисталистическ, сель- совет ыһтыраапкатын аараллаахха. Бирид тарилтэга 25 снл үлэлээбит дьахталлартан иһинэ докumont ирдэмэт.

Эһин аарыллар надбавка кэзмэйэ аһамыт пен- сия 20 бырыһыаныгар тэһиһэр. Пенсия урдү- кү кэзмэйгэр надбавка 10 бырыһыана эһин аарыллар. Холобур, 120 солк. пенсиялаах киһиэхэ 12 солк. эһин аарыллан пен- сията 132 солк. буолар, 102 солк. пенсиялаах пен- сионер 122 солк. пенсия- ны ыһыага.

Билигин пенсияларын ыһбакка эрэ бырыһыан- наах надбавкага үлэни сылдыааччылар надбавкага үс снл толору үлэ- лэни пенсияларын 150 солк. тиридэр түтүннэри- гэр, бу сокуонга олобу- ран, 162 солк. пенсияны ыһыахтара.

Бирид тарилтэга үһүнүк үлэлэһин стаһа үлэ киһиһистэһинэ баһаарыллар. Чуолкайа суох түбэлтэга эһин докumont- нар сыһыарылааллар Маньаха үлэһит байы- тин илэһин аһын-аһын тарилталарга (холобур, учуутал бири оскуолага) кө-

һөр буоллаагына, тохто- ло суох үлэ стаһа аарыл- лыбат. Колхоз совхозка уларытыллан тарилли- тигэр аарыллыбыт колхо- हुнай стаһ эмнэ тохто- була суох үлэ стаһыгар киллэриллэбэт. Кэлэр ө- түгэр совхозтар тарилли- бит күнүгэрттэн аарыл- лыбыт тохтобула суох стаһ аарыллыа. Бирид тарилтэга кайдыһытыгар, эбэтэр, төттөрүтүн, киһи тарилтэ холбоһон бири тарилтэ буолууттар (хо- лобур, «Сельхозтехника» холбоһуктан «Сель- хозхимизда» көспүт ра- бочайдарга уонна сулуус- палаахтарга) тохтоло суох үлэлэрин стаһа салгы аарыллар. Эмнэ ол курдук, бири тарилтэ иһинэ быһбарданан партиянай, комсомоль- скай, профсоюзнай үлэ- га барбыттар стажтара быһылылыбат. Байыаннай сулууспага ыһтырыллы- быттарга, үөрэххэ бар- быттарга, быһбарданан аһын үлэга көспүттэргэ, сооруданынан кыраньыс- ся тас өттүгэр тахсыбыт- тарга, ыһалыан эбэтэр мизалид буолан үлэттэн уурайбыттарга, аһын та- рилтэга быстах көспүт- тэргэ, өскөтүн үлэһит ССРС Министрлэрин Со- ветын 1973 снл куус ус-

тар 13 күнүгэри 252 №- дээх уурааһынан олох- томмут болдох иһинэн үлэлээбит тарилтэтигэр төһүтүннэһинэ, тохтоло суох үлэ стаһа, үлэһит бу бара сылдыбыт кэ- мп: киллэрбэннэ туран, аарыллар.

Урут бири тарилтэга үһүнүк үлэлэни пенсия- га надбавка аахтарар усулуобуйаны толорон баран, үлэһит сылдыаач- чыларга надбавка пере- расчета бу снл иһинэн олоһулар. Оһон бу усу- луобуйаны толорон баран үлэлээбэннэ олоһоочу- лар ханнык бадарар та- рилтэга каттаан үлэги кэспрэн түөрт ый устата үлэһит түбэлтэлэригэр надбавка эһин аарыллар. Ыһиги оройуонмуттар бири тарилтэга үһүнүк үлэлээбит уонна билигин үлэһит сылдыар 21 ки- һиэхэ пенсияларытар надбавка аарыллара са- бадаланар. Холобур, кыр- дыаас учууталлар М. Д. Неустроев, П. Е. Дьячков- скай, эмп үлэһиттэргэ А. С. Слепцова уонна А. Г. Захарова уо. д. а. ый ахсын 132 солк. пен- сияны ыһыахтара.

А. ЗАХАРОВ,
райсовет неполному
социальной
хааччылыга
отделын эһиндэһэ.

11,5 очколанан чемпион аһын ыһла. Иһикс миз- тэга «Сельхозтехника» холбоһук рабочайа Роман Седалищев, үһүскэ ба- наарынай чаас үлэһитэ Захар Варашков миз- тилэр.

В. КАРПОВ.

Быйылгы бастыһнар

киһи оонньообуттуттан Д. Захаров, А. Барабанов уонна Д. Постников 8- тын очкуну ыһылар. Коэффициенттан Д. За- харов бастакы, А. Бара- банов иһикс, Д. Постни-

ков үһүс мизтэлэри ыһ- ылар. Дуобакка 16 киһи кү- рахтэста. Олох-дьаһах комбинатын рабочайа, споре мавастарыгар кан- дидат Иван Новгородов

Киһи эрэ хомойуох

Соторутаагыта Соло- реаньтыр очколары ыһа- аһып аһыс кылаастаах оскуолатын үөрэнэччи- лэрэ, оройуон иһингэр ыһытыллар спортивнай кураһтэһиһе кыттаары бэлэмнэһин баран, тран- спорт суох буолан, тах- сыбакка хааллылар. Хо- мойуох иһин, бу бирид эрэ түбэлтэ буолбатах. Төһө эмэ сыралаһан ба- лэмнэһ-бэлэмнэһ, араас кураһтэһилэргэ кытты- бакка, сотовьевтар ыста-

раваньтыр очколары ыһа- буолбуттара ыраатта. Ар- дыгар уонча көстөөх сир- гэ суос-сатым, эбэтэр тү- бэйиэх транспорга оло- сон тахсыы эмнэ баар буолааччы.

Маны Субуруускай аа- тынан совхоз салайаач- чылары туох динилэрэ эһинэ буолла? Ыһиги са- наабытыгар, бу дымаага совхоз көмөлөһүөх кур- дук.

Е. ЕГАСОВ.

Курсуян кэлэр

Күһүн, саас Мурун бурдугунан, ардыгар наар тыһымпыһа маһаһыны- гар кыһабы көрбөккүн. Чэ ол буоллун даһаны Оттон билигин?

Кыһабы 2-ли-3-түү хоһо-хоһо өрөһөлүү тиз- йи аралаллар, онтукай- быт даһаны пекарняга эмнэ бири очо хоһука- сыһыт кур буолар. Ас- таммат аһы мизилэһ- нэһэ эһинэһиди тиэр- уни тово кыаллыбаты?

Аһы сороһор наар хара

В. ПЛАТОНОВ.

КӨННӨРҮҮ

«Сага олох» ахсынны феер Г. Г. уонна Васильев 4 күнүгэри нүөмэригэр А. К. совхоз рабочайа Поляков Т. Сокольников И. И. уонна Мат- веев Д. сүөһүлэри дьин- гэр дьин заматкытар кэйдик намаастаабыт редакция үлэһитин буру- йуунан сыһа тахсыбыт. Оһу «Гражданин Тимо- лыахтаах.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Спорн

Соторутаагыта Чурап- чы салиһиһитигэр дуо- бакка уонна саахымакка оройуонга биридинлэһи бастыһыр иһин кураһтэ- һин ыһытылыһа. Саахымакка барыта 12

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовй индекс 678700. Чурапчы к. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.